

פניני הפרשה

ראה

עלון מס' 1152

1152

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

לא מספיק לשמוע!

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוסיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום (יא. כו) – פתח הכתוב בלשון "ראה" – "ראה אנכי נותן לפניכם היום", וסיים בלשון "שמיעה" – אשר תשמעו, ובתרגום מפרש "די תקבלון". דהיינו שהפסוק מפרש ענין שמיעת וקבלת מצוות ה', והיא הברכה האמורה כאן. אם כן, צריך להבין מדוע פתח בלשון "ראה"? מה יש כאן לראות? הרי העיקר לשמוע את המצוות, לקבל ולעשות?

חז"ל במסכת עירובין (דף נ"ג ע"ב) מביאים שרבי יהושע בן הנניה סיפר: "פעם אחת הייתי מהלך בדרך, וראיתי תינוק יושב על פרשת דרכים, ואמרתי לו באיזה דרך נלך לעיר? אמר לי ישנם שני דרכים: האחת קצרה וארוכה והשניה ארוכה וקצרה, והלכתי בקצרה וארוכה. כיון שהגעתי לעיר, מצאתי שמקיפין אותה גנות ופרדיסין ולא ניתן להיכנס אל העיר. חזרתי לאחוריי, אמרתי לו: בני, הלוא אמרת לי שדרך זו קצרה! אמר לי: ולא הוספתי ואמרתי שהיא ארוכה?".

בעלי המוסר לומדים מסיפור זה, ששני דרכים ניצבים לפני האדם: יצר הרע מראה לו את הדרך הנראית קצרה אך בסוף היא מתגלית כדרך ארוכה ומלאה חתחתים, ואילו יצר הטוב מראה לו את הדרך שנראית ארוכה וקשה, אך בהמשך היא מתגלית כדרך קצרה וקלה. מי שמורה בעולם הזה ויגע בתורה ובמצוות, הוא יורש עוה"ב שכולו מישור ונחת רוח ושמחה.

מלמדת התורה שכדי לזכות לברכה, יש צורך לראות ולצפות את הברכה הגדולה בקיום המצוות, ובלא זה לא תספיק שמיעה וקבלה. צריך לראות את התמונה בכללותה מיהו המבורך האמיתי והמאושר, אפילו שבתחילה נראה טורח ומתייגע.

*

מסופר על החפ"ץ חיים שכשהגיע לגיל 90 שנה, ערך מסיבת יום הולדת. תמהו מקורביו על הדבר שלא נהג בו מעודו. אמר להם כל ימי הייתי דורש על שמירת הלשון "מי האיש החפ"ץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע", עתה שהקב"ה זיכה אותי באריכות ימים בזכות שמירת הלשון, הנני מפרסם את הנס להראות שיש כח בשמירת הלשון לזכות את האדם באריכות ימים גם בעולם הזה.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
התורה חסה על ממונם של ישראל. הכנסתך החודשית הממוצעת היא מ- 2,130 ₪ ועד 6,420 ₪, יכול להיות מאוד שאתה זכאי לקבל מענק עבודה. מדובר בסכום משמעותי שניתן לקבלו בתהליך פשוט. בדוק את זכאותך.	הלילה היחיד שאומרים תיקון רחל בלבד בליל תשעה באב, אומרים רק תיקון רחל (בלי וידוי), כי אסור ללמוד תורה.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"כוונת התנא 'כל השוכח דבר אחד ממשנתו', דהיינו שעלה בדעתו איזה חידוש שהוא נקרא תורה שלו ואינו כותבו, שעל ידי זה הוא עתיד להשתכח, 'כאילו מתחייב בנפשו', שהוא ראוי להיקרב לכפרת עוונותיו, ואין לו מה לכפר במקום קרבן." ("מגיד חדשות" ח"י עמ' רע"ב)

ולדבקה בו (יא. כב)

פירש רש"י: אפשר לומר כן? והלא אש אוכלה הוא! אלא הידבק בתלמידים ובחכמים, ומעלה אני עליך כאילו נדבקת בו. עד כאן. ויש לדקדק למה הקדים רש"י תלמידים לחכמים? ואפשר שכשיבוא להדבק בחכמים, עלול לחשוב שהם בדרגה רחוקה ממנו, ולא יתאמץ לאמץ את מעשיהם, ולכן אומרים לו בתחילה הדבק בתלמידים שזה יחייבנו יותר, ומזה יבוא להדבק גם בחכמים. (מכת"י הגאון רבי יצחק חן זצ"ל).

השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך וגו' (יב. ל)

עיין רש"י ורמב"ן. וי"ל דקמ"ל שאפי' שרואה שנשמדו, בכל זאת היצר הרע מושך. (א"ה. ע"ד שכתב רש"י במדבר ו' ב', למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, ומבואר שגם כשרואה לאן מביא היין צריך להזיר עצמו). (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

כי תשמע בקול ה' אלהיך לשמור את כל מצוותיו וגו' לעשות הישר בעיני ה' אלהיך (יג. יט)

אפשר שמאחר שצוה שלא לרחם על המסיתים והמדיחים לעבודה זרה וכן על עיר הנדחת, אף על פי שזה נראה מעשה אכזרי, מכל מקום תחילה יש לעשות הישר בעיני ה' ורק אחר כך לנסות להבין מה הטעם למצוה, וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל לגבי ידיעת הבורא, שקודם צריכים אנו להאמין מכח הקבלה, ולאחר שנאמין כך נוכל לחקור ולבאר אבל לא לחקור קודם. וזוהי דרך המלאכים שעושים ואחר כך שומעים כמו שמובא במדרש (שבת דף פ"ח ע"א) שבשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע רגשו מלאכי השרת ואמרו מי גילה רו זה לבני אדם, שכן כתוב בתהלים (ק"ג כ') ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו, מתחילה "עושי" ואחר כך "לשמוע". ונרמזו בראשי תיבות "לשמור את כל מצוותיו" שהן אותיות מלאך, שתעשו כמוהם וכאמור. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

הוצאות חגים ושבתות – שבות

לשמחה.

וזהו שאמר הכתוב בפרשת השבוע: למרות ש"שבעת ימים תחוג לה' אלוֹקֶיךָ", דהיינו שתקיים מצות החג כהלכתו, הן בהוצאה של אכילה ושתייה ומלבוש והן בביטול עסק ומלאכה, עם כל זה עליך להיות בשמחה תמיד, יען "כי יברכך ה' אלוֹקֶיךָ בכל תבואתך ובכל מעשי ידיך והיית אך שמח", ואין אתה מפסיד כלום - לא מחמת ביטול המלאכה ולא מחמת ריבוי ההוצאות.

וכבר הבטיחנונו חז"ל במסכת ביצה (ט"ז ע"א): "כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה ועד ראש השנה וכו', חוץ מהוצאות שבת ויום טוב והוצאות בניו לתלמוד תורה, שאם פחת - פוחתין לו, ואם מוסיף - מוסיפין לו. ועוד אמרו בביצה (ט"ו ע"ב): "אמר הקב"ה לישראל בני לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע".

ואמנם כתבו הפוסקים שיש הגבלה לכך, וההוצאות צריכות להיות בהתאם למצב הכלכלי (עיין בשו"ת "מקור נאמן" ח"א סי' שנ"ח), כדי שההוצאות יחזרו ולא הצ'קים...

יהודי אחד עורך קניות בצרכניה לכבוד שבת ומשלם בצ'ק. לאחר כמה ימים, פוגש אותו בעל הצרכניה ואומר לו: "אתה יודע שהצ'ק חזר...".

"אתה לא יודע?" עונה לו האיש "הוצאות שבת חוזרות...".

*

רבנו יוסף חיים זצ"ל בספרו "בן איש חי" (שנה ראשונה בפתיחה לפרשת ראה) נותן את הדעת על כך שהתורה מזהירה הרבה על מצות השמחה בימי החגים, ושואל מדוע חשובה כל כך השמחה דוקא בימים אלו?

מסביר זאת הבן איש חי בכך שיש בני אדם שהיצר מכניס להם עצב ודאגה דוקא בימי החגים. מבקש הוא להעיב עליהם את השמחה הגדולה של ימים אלו, במחשבות על הפסד ממון, אחר שאלו ימים שההוצאות עליהם רבות וההכנסות מועטות מפני ביטול מלאכה שבעה ימים רצופים.

אולם האדם המאמין יודע, שלא רק שלא יגיעו הפסד מהוצאות החגים, אלא אדרבא, בזכותם יתברך ממנו. ואם כן, אין זה מקור לעצבות אלא מקור

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

אודים עשנים ואותיות פורחות באויר

חסידי, אך האירועים שחווה על בשרו בשנות הזעם השפיעו עליו מאוד לרעה, עד שהשליך ממנו רח"ל את קיום המצוות.

לפתע נזכר אחד היהודים, שהבחור הוא היה בעבר הקורא בתורה ב'שטיבל' שבו התפלל. כששאל אותו הרב האם הוא מוכן לקרוא, ניאות הצעיר.

הוא ניגש לספר, והנה - רק הביט באותיות הקדושות, חל שינוי חד במראה פניו, שהסגיר את הסערה המתחוללת בלבו פנימה. וכל זה, עוד בטרם החל לקרוא את המלה הראשונה.

האותיות, הגווילין, כמו פרחו באויר מול עיניו, והחזירוהו באחת אל העבר המפואר.

ההפתעה היתה לאחר שסיים את הקריאה. הבחור הפך לאדם אחר. "מיד כשהתחלתי לקרוא, והבטתי באותיותיה הקדושות של התורה", כך העיד לימים, "פעפעו בי רגשי קדושה ואהבת ה'. זכרונות הילדות צפו ועלו ברגע אחד, וכל דרכי-החינוך שקיבלתי מהוריי נקלטו ונספגו בי מחדש".

מאז אותה קריאה-בתורה חזר האיש לכור מחצבתו, ולאחר מכן אף זכה להקים בית יהודי טהור, וגידל דורות לתפארת.

לאותיות התורה יש כוח מיוחד כדי לעורר את רגש אהבת ה' בלבו של כל יהודי.

לאחר השואה האיומה, הגיעה לשוויץ קבוצה גדולה של יהודים ששהו במחנה בוכנוולד. יהודים אלה שרויים היו במצב איום ונורא. מרביתם איבדו את כל בני משפחתם, ונותרו יתומים וגלמודים. הצרות והיסורים שעברו עליהם לא מכבר הותירו בהם את רישומם, ומי שהביט באומללים אלה לא ראה בהם חיות כלשהי.

הגאון רבי משה סלובייצ'יק זצ"ל קיבל אישור להיכנס למחנה ולעודד את אותם אודים מוצלים מאש. מהר מאוד הבין שכמעט אין עם מי לדבר... מצב רוחם וכל צורתם היתה כל כך שונה מבני הישוב, ששום דבר לא דיבר אליהם, ואי אפשר היה לעודדם בדברים רגילים.

לפתע עלה במוחו של רבי משה רעיון. הוא יצא מהמחנה, וחזר כשספר תורה חבוק בזרועותיו.

ואכן, זיק של תקוה וקדושה נדלק בעיניהם הכבויות של אותם יהודים שלא ראו צורת ספר תורה מאז תחילת המלחמה.

כדי להצית את הגחלת יותר ויותר, החליט רבי משה לפתוח את ספר התורה ולקרוא בו בפני חבורת האודים-העשנים הללו. המטרה היתה שהם עצמם יקראו, ולכן הגם שהוא עצמו ידע לקרוא מעולה, שאל האם יש מי מבני החבורה היודע לקרוא בתורה.

על אנשי החבורה הזו נמנה בחור צעיר שהגיע מבית

שמועה טובה תדשן עצם!

לאחר ציפיה ארוכה, שמחים אנו לבשר כי הכרך השלישי בסדרת

שו"ת "מקור נאמן"

ראה אור עולם!

כרך זה התברך בכפליים לתושיה - אלפיים שאלות ותשובות מרתקות בנושאים רבים ומגוונים

מאוצרו הבלתי נדלה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

זכינו שהתשובות בספר התפרסמו לראשונה בעלוננו במדור "אור המאיר".

להזמנה: 050-4158565

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג)

שאלה: האם האיסור להתפלל מול תמונה חל רק בתמונת אדם או גם בציורים אחרים (כגון ציור בית המקדש)?

תשובה: בכל אופן. והגר"ע יוסף מחמיר בזה מאד. ובספר כרם דל (לר' דניאל לוי ז"ל) הביא מכתב ממנו שמי שמתפלל עם אשכנזים שיש להם תמונות וציורים של אריות וכדומה, דומה למי שנכנס לחנותו של תרה...

שאלה: נפסק בשלחן ערוך (סי' רכ"ה סעי' י') שהרואה בריות נאות מברך בשם ומלכות "שככה לו בעולמו". האם נהוג בזמנינו לברך ברכה זו? תשובה: אין כמעט היום דבר כזה, ולא שמענו מי שמברך כך (רק בלי שם ומלכות).

שאלה: האם צריך לקבוע מזווה במחסן שלא משתמשים בו לאכילה ולשינה? תשובה: בש"ע (ר"ס רפ"ו) כתב שאוצרות יין ושמן ובית התבן והעצים חייבים במזווה. וא"כ מחסן חייב במזווה. ואפילו אינו נכנס לשם אלא פעם בשנה (כגון מחסן עצי סוכה או כלי פסח) חייב במזווה, כמו שהראני ר' הלל פלוטקין הי"ו בשיטה מקובצת בב"מ (דף ק"א ע"ב) בשם ר"י מלונגיל דאפי' יש לו עשרה בתים שאין לו בהן דירה קבועה אלא שנכנס בהן פעם אחת בשנה, חייבים כולם במזווה. ע"ש. [וע"ע לר"י מלונגיל (בסוף הלכות מזווה) וז"ל: השוכר חייב לשים מזווה, שהוא צריך לשמירה, כיון שהוא דר בתוכה, ואע"ג דאם לא היה שוכרה היה חייב המשכיר לעשות לה מזווה "מידי דהוה אבית התבן ובית העצים" וכו'. ע"ש]. וכן פשיט"ל להגאון יעב"ץ בתשובה (שו"ת שאילת יעב"ץ ח"ב סי' קי"ז אות א') דאפילו יש לאדם כמה בתים חייבים כולם במזווה ואפילו שאינו דר בקביעות אלא באחד מהם ואינו נכנס לשאר אלא פעם בשנה, כדמוכח פ"ק דיומא אוצרות יין חייבים, ומדלא מפלגינן בהו במסתפק דוקא (כדמפליג בפ"ק דפסחים לענין בדיקה) ש"מ דכולהו שווים בכך. ע"ש. וכ"כ בפשיטות בשו"ת אגרות משה (ח"ב סי' קמ"א ענף ב') שלא מצינו חילוק בין נכנס שם לעתים קרובות ובין הניח שם יין להתיישן כמה שנים שלפעמים אינו נכנס לשם אף לא שנה שלמה. ע"ש. וכן פסק רי"א זילבר ז"ל בספר בירור הלכה (עמ' קמ"ז) ובקונט' המזווה (אות כ"ט), ושכ"פ בשו"ת ויקרא יהושע (סי' ח'). ע"ש. וא"כ נראה דמחסן חייב במזווה, בין רחוק מהבית ובין קרוב לבית. ואף שמדברי מרן הש"ע נראה לכאוי' שיקבע בברכה, מ"מ יש עוד הרבה ראשונים דקיימי בשיטת הרמב"ם לפטור בית התבן וכו', ולא הובאו ביתה יוסף. ולכן יש לחוש לסב"ל ולקבוע בלי ברכה. וכן פסק מרן הגר"ע יוסף זצ"ל בהליכות עולם (ח"ח פרשת כי תבא סעיף ל"א) דיש לקבוע מזווה בלי ברכה דסב"ל. עכ"ד. ויישר כחו.

שאלה: האם יש איסור הלנת המת בנפל? תשובה: נראה שאין איסור, דקרא כתיב "וכי יהיה באיש וגו' לא תלין" וגו' (דברים כ"א כ"ב). רק שאין טוב לדחות קבורתו עד שתבריא היולדת. ויש שעורכים קבורה ללא המשפחה כדי שלא תיקשר נפשם עמו.

שאלה: האם מותר לאשה שמטפלת בילד תסמונת דאון (מעל גיל 9) לנגוע בו תוך כדי למידה (מפיחה על השכם, החוקת היד, ליטוף היד וכדומה)? תשובה: כמה שפחות, וכדי לעודדו בלבד שלא יפול ברוחו.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל